

VRTEC.

F. Brodmeier

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 11.

V Ljubljani, 1. novembra 1890.

Leto XX.

Sanje.

Na posteljci sem ležal
Zatisnenih očij,
In sanje me varale,
Da mati še živí.

Okrug vratú jej padem,
Poljubim njen obráz,
In same sréče v prsih
Zamrè mi vsak izráz.

A mati ljuba stisne
V svoj gorki me objem,
Skrivnostno zašepeče:
„Prekmalu ti umrèm!“

„Nikdar nè! Strašna slutnja!“—
Zbeží mi sén z očes. —
In mati moja ljuba
Umrla mi je res.

A. Medved.

Iglanovi.

I.

Iglanovi so bili precej imoviti. Stanovali so na prijaznem hólmcu, obdanem z rodovitimi njivami, pod katerimi so se razprostirali lepi travniki, vsi njihova last. Ne samó, da so za domačo rabo pridelali vsega, kolikor so potrebovali, ostajalo jim je še za na prodaj. Letine so bile ob tistih časih tudi dobre, in tako se je vsako leto množilo Iglanovim premoženje. Da-si je Bog

Iglanovim delil svoje dobrote v obilnej meri, vendar tega Iglanovi niso spoznali. Bili so bolj ali menj ponosni na svoje premoženje, ki jim je prinašalo mej ubožnimi prebivalci bližnje vasi Slivnice obilo časti in spoštovanja. Človeku pa je tudi — rekel bi — prirojen nekak ponos, ako vidi, da ima vsega dosti, in kaj rad se takrat prevzame, da začne zaničevati svoje sosedje in znance.

Takó je bilo tudi pri Iglanovih. Bili so na svoje premoženje ponosni in prezirali so vsacega, ki ni imel vsaj nekaj imetja. Dà, niti svojih bližnjih sorodnikov, Selčevih, ki so uro daleč od njih stanovali, niso mogli nič kaj trpeti, ker so bili ubožni. Večkrat je oče Iglan te svoje sorodnike opravljal in dejal, da so vse zapravili, da niso znali gospodariti i. t. d. Ali vendar jih oče Iglan v tem ni prav sodil. Bili so nekdaj res premožnejši, ali prišla je v njihovo hišo marsikatera nezgoda, ki jim je pobrala mnogo denarja. Imeli so poleg sebe hraniti še očeta in mater, za katera so prav lepo skrbeli. Ni se tedaj čuditi, da jim je šlo premoženje navzdol in da so slednjič popolnoma obožali. Iglanovih pa so se Selčevi raje izogibali nego da bi se jih približevali, ker so znali, da se ondù ni nadejati ničesar dobrega, pač pa zaničljivih besed. Živeli so torej záse z delom svojih rok. Večkrat je rekla Selčeva mati svojemu možu: „Ošabni so ti ljudje, ker jim gre dobro ter nečejo videti nas, ki smo ubožni, da-si smo njih bližnji sorodniki, a morda se tudi pri njih kaj izpredragiči in minula jih bode ošabnost! Ako smo mi ubožni, pošteni smo vendar še in svojega poštenega imena nismo še oskrnili, da bi se nas bilo treba sramovati. Kdo vé? morda nas bodo pa še kdaj potrebovali, saj si človek ni nikdar v svésti, da bi ga ne zadela kaka nesreča.“ Selec ni ugovarjal tem besedam svoje žene, ker mu je bilo hudo pri senci in je tudi vedel, da po krivem trpi zaničevanje. Vsikdar pa se je tolažil ob takej priliki s tem, da je izpolnjeval svoje dolžnosti, da je lepo skrbel za svoje starše, ko so bili onemogli in prišli v njegovo skrb, in to ga je tolažilo nad vse drugo. A kaj bi mu bilo ostalo druga nego slaba vest, ako bi bil puščal svoje onemogle starše v potrebi? In da-si je za časa njihove bolezni imel mnogo troškov, vendar se ni zaradi tega nikoli pritožil, izpolnoval je zvesto četrto zapoved božjo.

II.

„Kaj se je svetilo sinoči pozno v noč ondù gori nad Slivnico? Ogenj se je videl precej na široko, izvestno je pogorelo več poslopij.“ Takó so nekega jesenskega jutra popraševali sosedje drug drugega in ugibali, čegavo hišo bi bil ogenj upepelil. Še tist dan pa se je čulo, da je sinoči Iglanu pogorela hiša z vsemi gospodarskimi poslopji. Pomoči ni bilo od nikoder, ker so Iglanovi stanovali na samôti, in če bi tudi bili prišli ljudje, oteti bi ne bili mogli ničesar, ker so bila vsa poslopja pokrita s slamo in ne daleč vsaksebi.

Kakó je ogenj nastal, izvedeti ni bilo mogoče; samó to so vedeli Iglanovi, da so brez strehe. Tisto jutro pritisnil je precejšen mraz in Iglanovi so morali premišljevati, kam se bodo podali pod streho in kje si bodo iskali živeža, ker domá jim je pogorelo popolnoma vse. Tu se spomni oče Iglan svojih sorodnikov Selčevih, ali skoro si ne upa jih česa prosi, ker preje ni hotel vedeti zá-nje. A Selec, da-si sam ubog, ko je slišal o nesreči Iglanovih, hití sam do njih in se jim ponudi v pomoč. Vzprejeti hoče saj otroke čez zimo pod svojo streho in odvzeti Iglanovim

glavno skrb, a drugi, misli si, poiščejo si vže stanovanja pri sosedih. Takó je tudi bilo. Iglanovi otroci so prišli stanovat k Selčevim, in ti so prav lepo skrbeli zá-nje.

Igланови so čez zimo imeli dovolj časa premisljevati, kako bodo popravili svojo hišo, in spoznali so, da jih bode stalo dosti dela in denarja. Na vzgomlad so hoteli takoj začeti, zato so pa morali vže po zimi sekati les in delati druge priprave. Oče Iglan je samó ob nedeljah utegnil pogledati k svojim otrokom, ker mej tednom je imel preveč opravkov; otroci pa so se vže poprej veselili nedelje, da zopet vidijo svojega očeta. In kadar koli se je oče Iglan bližal Selčevej hiši, vselej ga je bolelo srcé, ker mu je vest očitala, da ni prav delal s temi svojimi sorodniki. Nekoč, ko sta bila s Selcem sama, dejal je oče Iglan: „Glej, Selec moj dragi, jaz sem se poprej tako malo brigal za tebe, ko sem imel še vsega dosti, a ti mi zdaj v mojej nesreči tako lepo pomagaš in odjemlješ največjo skrb — moje otroke. Tega bi ne bil pričakoval od tebe, vendar mislim, da zdaj spoznaš, da sem tudi jaz postal ves drugačen človek, odkar me je zadela nesreča. Tisočkrat se ti zahvalim za tvoje dobro delo, ker znaš tako lepo povračevati hudo z dobrim. Ako mi ljubi Bog dá zopet blagostanje, izvestno te ne pozabim in povrnem ti dobroto, kolikor mi bode mogoče.“

Takó je govoril oče Iglan svojemu sorodniku Seelu. A ta mu odvrne: „S tem sem jaz, dragi moj, storil le svojo dolžnost in nič drugzega; in to, kar sem storil, storiti sem moral, če si tudi nisva bila prijatelja. Otroci tvoji naj le ostanejo pri meni toliko časa, da si postaviš svojo hišo, živeža nam je ljubi Bog vže toliko dal, da nam ga ne bode primanjkalo. Bog ti daj v bodoče zopet srečo in blagostanje in te varuj vsake nezgode! Ako bodeš vzgomladi potreboval kaké pomoči pri delu, le pošlji po mene, in rad ti pomorem tudi v tem po svojih močeh.“

Oče Iglan je bil zeló ganen, ko mu je Selec takó govoril, in sklenil je biti v prihodnje z vsakim siromakom prijazen in ljubezniv, ker je spoznal, da se v priprostem, ubožnem človeku skrivajo dostikrat najblažji čuti človeškega srca.

III.

Takój v vzgomladi začel si je oče Iglan staviti novo hišo. Pri tem pa je potrosil precej denarja, ker vsako novo zidanje stane obilo troškov. Če si je hotel vse dobro napraviti, moral je prodati nekaj polja in travnikov, kar se sicer ni dosti poznalo, ali vendar se je težko ločil od njih. Poslopje so stavili do jeseni in v tem času je bilo vže toliko narejenega, da so se mogli preseliti na svoj stari dom. Tudi otroci so prišli zopet v svoj rojstni kraj, ali težko so se ločili od Selčevih, ki so jih tako radi imeli.

Oče Iglan je imel zdaj zopet novo domačijo; z velikim trudom in velikimi troški si je postavil vse potrebno in moral si je pri tem marsikaj pritrgati, česar mu poprej ni bilo treba. Pri vsem tem pa je spoznal, kako težavno je za óne ljudi, ki si morajo s težavo in delom služiti vsakdanjega kruha, in katere je on poprej zaničeval. Zdaj ga je pač minula ona grda ošabnost, ki je poprej gospodovala v njegovem srci, in postal je ves drugačen človek. Spoštoval je vse svoje sosede, a posebno še Selčeve, ker ti so mu največ pripomogli iz njegove nesreče.

Iglan je gospodaril še nekaj let, in ker je bil umen gospodar, popravil si je tudi kmalu škodo, katero mu je bil napravil ogenj. Neko zimo pa se je bil

precej poškodoval padši z voza, in ta bolezen ga je dlje časa nadlegovala, dokler ga ni Bog rešil hudih muk, katere je moral trpeti vsled padca. Svoje novo posestvo pa je izročil starejšemu sinu, ki je za njim še dolgo let gospodaril zadovoljen in srečen.

* * *

A danes najdemo na Iglanovem posestvu mladega in pridnega gospodarja Štefana. Da-si ima vsega obilo, vendar je z vsakim človekom prijazen in postrežljiv. Ubogim stori mnogo dobrega in nikdar ne gre prosják brez darú od njegove hiše. Bog mu daje obilo blagoslova in sreče pri vsakem njegovem povzetji. Ako pa vprašamo Štefana, kakó da mu gre vse takó po sreči, rekel vam bode, da vsak, kdor siromakov ne zaničuje ter jim rad pomaga, prejema od Boga obilo blagoslova, a óni ki jih zaničuje, ne dobi darú, nego kazen božja ga zadene tam, kjer se je uajmanje nádeja. Takó, pravi, dejal mu je njegov ravnki oče, ki je to sam izkusil.

M. Šašelj.

Ž e t e v.

(Iz knjige: „Pozdravi z lesů a polí“; spisala Vilma Sokolova; preložil —6.)

Bilo je krasnega poletnega popóludne. Obzorje bilo je modro kot najkrasnejša spomínčica (potočnica) z zlatim solnčecem na licu, ki se je nasmehovalo na vse strani, poljubovaje s svojimi žarki vsako drevesce v gozdu, vsako evetico na loki in vsak klasek na polji. In ti klaski so bili ravno tako veseli. Vsi so zamenjali svojo zeleno suknjico z zlatim oblačilcem, postavili se, kolikor so se najbolje mogli po konci, da bi bili zeló veliki in se ogledavali okolo sebe, sklanjaje včasih svoje glavice drug k drugemu, kakor bi si kaj posebnega šepetal v uhó.

Tù pa tam vzpenjal se je veselo po klaskih bujni slak, baš kakor kak veseli deček, kadar pleza na hruško ali na črešnjo in kimal veselo s svojimi belimi zvončki divjemu maku, kateri je rdél na solnci.

— Ne bodemo več dolgo skupaj — dejali so klaski.

— Vzrastli smo, osilili in storili vse, kar nam je bilo storiti. Navžili smo se tudi radosti v izobilji. Vso vzponlad in vse poletje smo bili na polji. Čas je, da nas spravijo, predno pride dež, zima in sneg. In kaj po tem?

Takó so kramljali, veselili se, sklonili glavice drug k drugemu in se poljubovali, kakor se poljubujejo bratje in sestre med seboj.

— „Pojte žet, pojte žet“ — zaslíšalo se je v tem na meji.

— Ahá, ali slišite? prepelica vže kliče žnjice — dejali so klaski.

— Imaš mnogo zrn? — vprašal je klasek svojega soseda.

— Imam, a ti? — odvrnil mu je ta.

— Jaz tudi. Ko pridejo, ne bodem šel z njimi na skedenj kakor siromak, nego donesel jim bodem zrn kakor zlatá.

— „Pet penéz, pet penéz“ — zapela je prepeličica, kakor da ju je poslušala.

Prepeličino klicanje: „pojte žet!“ slišalo se je na daleč in široko. Slišal ga je tudi gospodar ónega polja in dejal:

— Prepeličica vže zove žnjice na žetev, čas je, da jih dobim. —

Nù, dokler je gospodar po vasi iskal žnjice, prišlo je na polje mnogo ženjcev brez njegovega znanja. Niso imeli ne kos ne srpov, pa so vender prišli na žetev in veselo so donele njih pésence v daljavo.

— Ohó, poglejte no vender, gospice senice in gospodki vrabci so najprvi — smijali so se klaski.

— To so modre glavice! Imajo takó izvežban sluh, da na uro daleč slišijo prepeličin glas, kadar jih kliče na dobro ksilce. Nù, le berite nù, saj imate kaj in najejte se do sitega! — pristavili so veselo.

Hm, pa jih ni bilo treba prositi! Niso izmej ónih, kateri se sramujejo. Pobirali so najslajša zrnca in je naglo pospravliali v svoj lačni želodček.

— Živ, živ, kumica! — dejal je jeden izmej vrabcev seničici — poglej no, kdo to k nam prihaja!

— Cifúj, — odgovorila je senici — hm — če me ne varajo oči, to je oni čudák hréček, kateri si je sezidal pod zemljo palačo z nekoliko sobami in živi v njih kakor kak pustinjak.

— Takó, takó? — čudili so se vrabci. — Moramo si ga dobro ogledati; kaj neki hoče tukaj?

— Nù, to vam pa mi najbolje povemo — nasmijali so se klaski. — On je tak žanjec, kakeršni vi, hoče tudi on napolniti svojo žitnico.

— Tega pa vender ne morete reči od nas — branila se je senica. — Mi nimamo žitnic, v katere bi odnašali zrnca! —

— Mi tudi ne — zagovarjali so se vrabci.

— Hm, a vender prihajate na žetev, ali nè? — zasmijali so se zvito klaski.

— Nù, verujte nam, mi vam tega ne očitamo. Kar sedàj pobirate, to povrnete gospodarju mnogokrat, kadar pobirate gosenice, žuželke in druge kvarljive živalce, ali s tem-le — dejali so in pokazali na prišleca — s tem-le je pa ves drugačen račun. —

— Kakó, kakó? — poprašali so zvedavo vrabci.

— Pst! da vas ne sliši, — opomnila je jedna seničica.

— Ta? — obrnili so klaski zaničljivo glavo. — Ta je preveč trdovraten grešnik, da bi se brigal, kaj govorimo o njem. Naj le sliši, naj, saj ga ne opravljamo, govorimo čisto resnico, pa naj se brani, če se more! — In potresali so jezno z glavicami.

— Le poglejte ga, kako se dela nedolžnega! A za trenotek odnesel bode domóv za polno žitnico.

— Kakó vender? — čudili so se vrabci. — Kaj se ne boji, da ga kdo ne ulovi, ko bode nosil snop žita na ramenih? —

— Ej, on ne odnaša snopov. Omlati si tukaj klaske in odnese domóv samó zrnca, rumena kakor čisto zlató — odgovorili so jezno klaski.

— Vender v čem prinese zrnca domóv? — poprašali so ptički.

— V žepih — odgovorili so klaski. — Vender ako bi obračali njegov kožuh še takó pozorno, ne bi našli v njem žepov, kajti skril jih je v varno mesto, v gobček, hm, hm, le čudite se, resnica je!

— Ni mogoče, — vzklknili so ptički in skočili gori na steblica, gledaje tega velikega grešnika. Vender je mimo prišel na konec polja, postavil se na zadnji nogi, s prednjima pa potegnil k sebi klasek in mlel tako dolgo v prednjih šapicah, dokler ni imel samega čistega zrna. Tedaj je odprl gobček in čujte, na svoje lastne oči videli so vrabčki in seničice, kako je stresel zrnca v vrečice, katere je res imel v svojem gobčku.

In prej nego li so mogli opaziti ptički, omlatil je znova zrnca in polnil zopet svoje vrečice.

Še le, ko mu ni nič več moglo v polne vrečice, vrnil se je proti domu. Ne daleč od onukaj na meji srečal je poljsko miško. Tudi ona je šla na žetev, dokler je bilo še kaj žita.

— Dober dan gospod dedek! — želeta mu je miška prijazno.

Vender gospod dedek odvrnil jej je kaj mrzlo, toliko kolikor jej je moral, ker je spadala mej njegove sorodnike; bila mu je namreč prava sestričina, pa se jej ni hotel zameriti. Vender odšel je brez posmeha.

— To je gospod, to je gospod, dé te šembraj! krvrrr — klicale so za njim seničice.

Prepelčica je pa še vedno klicala: „pojte žet, pojte žet!“ — in prišlo je na polje novih ženjev in žnjic od vseh stranij. Z jedne strani prišli so strnadi z rumenimi predpasniki, z druge golobčki z belimi pečicami na glavi in doli po ramenih.

— Vrkú, vrkú, saj smo tú! — oglaševale so se golobice. In krika in petja ni bilo ne konca ne kraja.

— Zdi se nam, zdi, da slavite danes vi žetev, a gospodar bode jutri pabrkoval — gorovili so klaski.

— Vsako zrnce mu plačamo vzpomladi, ko bodemo pobirali gosenice, z obrestmi — obljubovali so ptički.

Drugega dne je bilo na polji zopet vse živo. Vesele pésence in govori so se razlegali na daleč okoli. Vender zdaj so bile ondù žnjice s srpi in kosci s kosami.

Seničice, strnadi in vrabčki, ti ženjevi brez srpov in kos, so samó iz daleč pokukovali in vzdihovali:

— Škoda, škoda, klaski dragi, da se vže selite, imeli smo pri vas zlate ure.

— Kakó je dobro, klaski, da vas odpeljem domóv na skedenj! — veselil se je gospodar.

Klaski so se tega tudi veselili. To pač ni bilo čudno. Bili so vže trudni od dolgega stanja, pa so si želeti odpočiti.

— Juhuhú — zavriskali so, ko so jih naložili na voz — sedaj se popeljemo kakor velika gospôda. Zdravstvuj, mili skorjanček, kateri si nas z zgodnjo pésenco budil, zdravstvuj, prepeličica, katera si nas s svojo pesenco razveseljevala, zdravstvuj tudi ti, milo polje, katero si nas odgojilo. Pošljemo ti skoraj zrnca za sijanje, a iz njih vzrastó zopet novi klaski, da se ne bodeš dolgočasilo. Zdravstvujte! Zdravstvujte!

In potegnili so konji, a klaski se odpeljali. Samó oni, kateri so bili najvišje na vozu, samó oni so videli še polje in mu kimali dolgo k ločitvi. Potem je bilo

pa prazno polje. Le tu pa tam ležal je na zemlji še kak klasek, bil je izmej onih, kateri so pri ločitvi zakasnili. Prišli so pa otročiči bori in siromašni in dejali:

— Mili klaski, kakó ste dobri, ker ste tu ostali! Bodete nam dali zrnca za hlebček! —

Pripogibali so se k vsakemu klasku, napravili iz njih velik šopek in ga odnesli radostni domóv. Ž njimi pabirkovali so na polji tudi vrabci in strnadi, senice in golobi, pa tudi sladkosneda poljska miška. Le hrček se ni več pokazal. Žitnica mu je napolnena za vso zimo, pa raje ostane domá. Zna dobro, da bi se mu slaba godila, ko bi ga dobil gospodar.

In ko je bilo na polji pozobano tudi zadnje zrnce, dohajale so na polje samó kavke in vrane, iskale črvov in bramorjev in kričale: Krá, krá, krá, ide zima złá! —

Vender otročiči se zaradi tega ne jezé, ker pride z zimo sv. Nikolaj in Božič, ko jim prinese Jezušček polhen košek samih lepih, zlatih darów. — — —

Ne vodi nas v izkušnjavo!

Andrejec je bil uboga sirota. Slabo se mu je godilo pri osornem strogem mojstru, kjer se je učil ključarstva. Vender je bil dosihdob priden, dober deček. Seveda ga tudi še ni obšla izkušnjava, da bi bil malopriden. Zgodí se, da ga pošlje mojster v veliko lepo hišo k jako bogatemu možu. Zvršil naj bi ondù razne malenkosti. Delati je znal namreč že precèj dobro, ker je bil priden in spreten deček.

Odvedejo ga v lepo sobo in ga ondu pusté samega. Tolike lepote še ni videl žive dni!

Vse se leskeče od žameta, svile in zlatá! Na steni visé prekrasne podobe in zrcala, toli velikanska, da Malone zakričí, ko se vidí v njih od vseh stranij, kakor je velik in dolg. Tla se mu zdé takó gladka, kakor bi stal na ledu. Kar stopati si ne upa od strahú, da bi mu ne izpodrsnilo.

Čudo vseh čudežev pa, katera vidi v lepej sobi, to je majhna, neizrecno lepa ura, ležeča na mizici. Zlata je in okrašena z demanti, da se leskeče in bliska kakor solnce, kadar prav jasno sije na nebu, ali pa zvečer svetle zvezdice, ki nas gledajo toli prijazno.

Takó se zdí vsaj Andrejcu. Po uri je vrhu tega hrepenél že toli dolgo!

„Oh, da bi bila moja!“ misli si in jo ogleduje požejivo.

Naposled se je celó dotakne. Vzame jo v roko, ker se nič ne gane po sobi in je vse tiho kakor v cerkvi. Zdajej nekaj zašumí. Ko začuje mali šum, hitro položi uro na mizico. Zardí po vsem obrazu, kakor da bi bil kaj ukradel.

Tega seveda ni, a hude misli so mu bile vender le rojile po glavi. Bog pa gleda v sleharno srce, če tudi ni môči gledati ljudém.

Zdaj se odpró stranska vrata. Imeniten gospod stopi k njemu, resnega a dobrotnega obraza. Dečku odkaže delo; treba je bilo namreč sneti nekatere ključanice, da jih prenaredí mojster.

„Pridi jutri zopet!“ pravi nato gospod. Izvestno mu je všeč prijazni brhki Andrejec. „Dela je dovolj, in plačilo tudi dobodeš.“

Točno pride Andrejec drugo jutro. Znova ga vedejo v óno čudalepo sobo. Najprej se ozira po uri. Nikakor je namreč ni mogel pozabiti.

Res, ondù leži na istem prostoru. Poleg njé pa vidi vsakovrstne dragocenosti: lepe prstane, dragocene igle z biseri in žlahtnimi kameni, zlato tobačnico in marmikaj druzega. Vsa ta krasota, ki mu kar mami očí, leži v odprtej skrinjici. Toliko je teh lepih svetlih stvari, da bi gotovo nihče ne vedel, ako vzame kaj.

„A nè! kradel bi!“ reče Andrejec, ravno iztezajoč roko po uri. „In če bi me zajéli?“

Hitro umakne roko.

„A jeden prstan bi vender mogel vzeti!“ misli si zopet.

„Gospod je sila bogat in ima tolikanj lepih stvari. Nití vedel ne bode, ako vzamem óni prstan. Nihče me ne vidi. Imel bi mnogo, mnogo denarja. Lepo obleko bi si kupil in se najdel do sitega.“

Hitro seže po prstanu. Hipoma pa se zdrsne.

„Nihče me ne vidi?“ misli si. „Nihče? — Ali pa me ne vidi ljubi Bog, ki vse vidi in vé? Ali bi ga mogel kdaj moliti, če vzamem, kar ni moje? Bodí še toli majhno in malo? Ali bi mogel mirno spati? — Nè, raje ubožen pa pošten, nego bogat in brezbožen!“ —

Hitro položi Andrejec prstan v skrinjico ter moli brav prisrčno in glasno ljubega Boga v nebesih:

„Ne vôdi nas v izkušnjavo!“

Iz stranske sobe stopi gospod. „Nu, ljubec moj,“ vpraša ga resno in vender prijazno, „zakaj pa nisi vzel ure ali prstana?“

Andrejec zardí, potem pa obledí od strahú. Kolena se mu zašibé. Torej ga je vender gledal še nekdo in ne samó Bog, čegar okó vidi vse! —

„Gledal sem te že včeraj,“ nadaljuje gospod dobrotno. „Danes pa sem te hotel izkusiti, ali bi se ubranil izkušnjavi. Povej mi sedaj vse natanko in pošteno.“

Solzán pripoveduje Andrejec.

„Bogá zahvali,“ reče bogatin resno, „da te je ohranil poštenega! Sicer bi bil sedaj tat, ako tudi bi te ne bil videl in kaznoval nihče! — Da te pa ne bodo obhajale izkušnjave, vzugajati te hočem sam. Priden, pošten mož bodi! Upam, da odslej ne bodeš mislil na take zločine.“

Andrejec zaihtí na glas od samega veselja. Govoriti mu ni mōči. Dobrotnik njegov pa je bil mož beseda. Vzgajal ga je takó dobro, da je dorasel pobožen in spreten mož. Vse žive dni je blagoslavljal bogatinu. Lehko je pomagal drugim ljudém, kakor je njemu pomagal dobrotnik, ko je molil takó prisrčno:

„Ne vôdi nas v izkušnjavo!“

(Iz J. Giontinijeve „Knjižnice za otroke.“)

Materina dušica.

Bilo je krasno poletje, prelep dan — božji dan, nedelja. Kot dober kristjan posvetil sem prvo polovico dneva božjej službi a drugo polovico namenil sem svojej dobrej materi. Oh, mojo dobro mater krila je vže deset let črna zemlja!

Jedva sem bil prišel v vrt božji, ter še nisem bil izmolil kratke molitvice za dušo svoje dobre matere, ko ugledam staro ženico in brdko deklico, ki sta šli na pokopališče. Bila je to starica Seljanovka in njena vnuka Katarinka. Stopili sta na pokopališče starost in mladost, življenje in smrt.

Blizu pokopališke cerkvice dvigala se je vrba žalujka in pod njo sta stala dva mramorna spomenika. Tu je počivala mlada mati s svojim sinčkom. Grobova nista bila okičena Bog si ga vedi s kakiun cvetjem, pa tudi nista bila povse zanemarjena: pridne roke posvečevale so v spomin dragih pokojnikov tudi na pokopališči po nekoliko drazega časa in grobova sta bila lepo urejena. Tu se je po konci dvigal dehteči nagelj, tam je zopet druga cvetica otožno povešala svojo nežno glavico k zemlji, a na robu materinega groba bilo je videti priprosto rastlino s tenkimi steblici in majhnimi rožno-rdečimi cvetovi, ki so imeli kaj močen in prijeten duh. Bila je to materina dušica.*¹) In da-si je bila podobna mrtvej koprivi — bila je vendar lepa in mila! Ravno zaradi tega je niso izruvali, ko so popravljali nizke grobove.

Dà, materina dušica bila je tako nežna in tako mila, pa tudi tako skromna, da si se moral nehoté čuditi tej priprostej cvetici.

V tem stopita babica in njena vnučica na pokopaličče. Starica babica stopi najprej h kapelici in vrže staro dvajsetico v puščico, v katero so se nabirali darovi. Na to stopi k materinemu grobu, popelje Katarinko do mramornega spomenika in jej reče:

— Daj, daj, Katarinka, poljubi svojo dobro mamico! — Oj lep, pa tudi žalosten je bil ta prizor! Katarinka, ki je bila komaj kakih šest let stara, a lepa kakor angelj — imela je plave lasé kakor solnčni trakovi, okrogle in rdeča ličeca in lepe modre oči, v katerih ste se lesketali dve biserni solzici — pristopi k materinemu spomeniku in poljubi na mrzlem mramoru materino sladko imé.

— Takó, takó, Katarinka! In zdaj poljubi tudi ljubega bratca!

In zopet se ponovi óni krasni prizor: Katarinka poljubi tudi bratčovo ime na mrzlem kamenu.

Oj, kako bridko mi je bilo pri srci v tem trenotku! Ta mala sirota niti poznala ni svoje ljubeznive matere in milega bratca, ki sta počivala v hladnej zemlji, poznala ni materine ljubezni, in zdaj je poljubovala mrzli kamen namesto vročih materinih ust!

Še je babica izmolila s Katarinko dya očenaša za mir in pokoj preljubih rajnkih. Katarinka je klečala poleg svoje stare babice kot nežna cvetica poleg velega cveta, katerega najrahleja sapica lehko osuje.

Po končanej molitvici sedeti v zeleno travo, ker je babici bilo vže treba odpocitka. Katarinka se je v tem nekoliko razvedrila in gledala pisane cvetice na materinem grobu.

— Kaj nè, babica, da si hočevi utrgati kako cvetico z maminega groba? — vpraša Katarinka v svojej nedolžnosti.

— To se zna, utrgati si hočevi óni rudeči nagelj, ali pa óno bledo vijolico, je li Katarinka? Ali imaš morda raje oni beli zvonček?

— Oj, nè! Žal bi mi ga bilo! naj raje ostane mojej mami! Je-li, da moja mama ima rada cvetice?

— To se zna, da jih ima rada, ljuba moja! — odgovori babica in debela sôlza jej kane iz očij.

— Le poglejte, babica, ta le cvetica nima nobene posebne lepote, to cvetico bi rada utrgala in vzela s sebój za spomin.

¹⁾ Materina dušica = Feldthymián, Quendel (Thymus Serpyllum).

— Nú, pa jo vzemi! — reče babica.
— In kako se imenuje ta cvetica?
— Materina dušica, ljuba moja, materina dušica
— Ej, pa nečem potem trgati tega cvetja, ker bi mojej mami žal bilo, da jej odnesem njeno dušico. Nú, ali pa je znabití v tem cvetu res dušica moje mame? — vprašala je Katarinka.
— Dušice tvoje dobre matere ni v tem cvetji, cvetica se le tako imenuje.
— In zakaj se ta cvetica takó imenuje, babica?
— Nu dobro, ljuba moja, ker si takó radovedna pa sedi tå k meni, da ti povem. Katarinka sede poleg babice v zeleno travo in babica jej pripoveduje tako-le:
— Še pred mnogo mnogo leti živelo je dvoje ubožnih a poštenih ljudij. Imeli so hčerko jedinko. Anica bila jim je veselje in žalost: veselje, ker je bila tako lepa in dobra, žalost, ker je zaradi velikega uboštva niso mogli vzrejati, kakor bi bili radi. Ali to še ni bilo vse. Nenadoma pride kuga v tisti kraj, kjer so živeli njeni stariši, tako imenovana črna kuga. Prva njenih žrtev je bila Aničina dobra mati. Bila je Anica takrat komaj osem let stara, ko so jej pokopali mater. Nikakor se ni mogla utolažiti in ljudje so jo videli po največ na materinem grobu. Oče zaradi premnozih opravkov ni utegnil na pokopališče, zato je bil materin grob zapuščen in pust, ker Anica še ni znala saditi cvetic. A to je še celó dobrega Boga razžalostilo, zato je dal, da je na grobu Aničine matere sama o sebi vzrastla ta majhna a prijetno dehteča cvetica. Ko je Anica to cvetico na materinem grobu ugledala, zeló se je razveselila. Tekla je takoj po očeta in tudi on je moral na pokopališče. Z velikim veseljem mu pokaže cvetico, rekoč:

— Kaj ne, oče, kako je lepa! In kako se imenuje ta cvetica?
Oče ni še nikoli poprej videl takega cveta, pomislij je malo in dejal:
— Materina dušica, materina dušica. Saj vidiš, da ima rastlina priprost cvet, ki je pa vendar skromen, tako mil in prijeten, kakor je bila blaga duša tvoje ravnke matere.

In pravo je dejal oče, ker od onega časa se ta cvetica tudi res imenuje „materina dušica.“

Tako je pripovedovala babica svojej vnučici Katarinki, a jaz sem vse to poslušal izza kapelice in si vsi lepo zapisal, da povem tudi vam, ljubi moji otročiči.

(Po A. Harambašiću posl. Iv. T.)

Pravljice o morji.

(Piše M. Šašelj.)

2. Morska kraljica.

Na vozlu, čegar pésti so od zlatá, čegar sôra je srebrna. čegar ôje je bakreno, čegar relsi so od drage kovine, vozi se z raznimi morskimi cvetovi okrašena morska kraljica. V vozlu uprežena je šestorica snežno-belih labudov, ki svoje zakriviljene vratove vijugasto obračajo na vse straní, gledajoč sè svojimi kot biser čistimi očmi po polzkej morskej gladini in v srečo si prištevajoč, da je le njim dovoljena čast voziti morsko kraljico.

Kamorkoli se pripelje slovesni voz, pozdravlja ga vse, in vse se mu klanja. Davno pred prihodom njegovim skrčile so se zelene alpe in napravile velik otok, da se na njem postreže kraljici in se počije potna živina. Vsi prostori na otoku okrašeni so z redkimi morskimi cveticami, ki se le sem ter tja pokažejo kakemu živemu bitju. Ali kako so izvedele zelene alpe, da se ima pripeljati morska kraljica? Ta glas prinesel je lahek zefir, ki tako urno poletava nad morsko gladino. On jim je povedal, da se v vsej svojej krasoti pripelje morska kraljica, da pogleda vse kraje svojega kraljestva. —

Na otok prihajajo se jej poklanjat školjke in polžki, ostrige in pokrivače ter mnoge druge drobne živalice, katerih milijone hrani zeleno morje, vse z veliko radostjo pozdravlja morsko kraljico. In glej! na večer zaiskri se okolo zelenega otoka na tisoče in tisoče lučic, ki se krasno lesketajo v mesečini. Oj prelep je to pogled z malega otoka na morji; pač le ta je vreden in dostenj vsprijema morske kraljice! —

Tako se vozi morska kraljica iz kraja v kraj in ogleduje svoje kraljestvo. Kamorkoli dospeje, ondù vlada mir in veselje; radosti ni konca ne kraja, ona vse pomladí, ona vse prestvari. Toda vprašati utegneš po času, v katerem prihaja ta morska kraljica, in kdo izmed ljudij jo je pač vže videl? Srečal jo je romar, ki je plul čez morje v sveto deželo, videl jo je misijonar, ki je šel reševat sužnje brate, videl jo je mladeneč, ki je, posvetivši se službi Božej, jadral čez morje na drugi svet. Vsem drugim pa se prikriva pogled krasote vseh krasot — morske kraljice in njenega spremstva.

3. Povodnji mož.

Ko se je jelo morje vzdigovati, ko se poganja val za valom proti obali in napravlja grozen vrišč in bobnenje, takrat pretresajo čudni čuti človeško srcé. Kdo je vzdignil ta vihar, kdo je zapovedal morju, da se ima gibati ravno sedaj? Kdo mu je ukazal, da se mora razbrzdano zaganjati na otok sredi morja? Vprašaj po pravljici o morji in govorila ti bode tako-le: „V dnu morja ima svoje kraljestvo povodnji mož. V roci ima velikansko gorjačo, s katero ob gotovem času premeša morje, da se voda ne izpridi. Kadar pa on ne utegne opravljati tega dela, pošlje urni veter, ki po gladini hiteč vzbuja valove in meša vodo ter tako vse opravi namesto povodnjega moža. Gorjé pa živemu bitju na morji, kadar se razjezí ta povodnji mož! Takrat pošlje namesto vetra vihar, ki z neznansko močjo pólje po valovih in je premetava na vse strani. Takrat vzame tudi sam povodnji mož v roko gorjačo in jame gibati vodo na dnu morja in metati valove visoko proti nebu! Ako ugrabi v svojej jezi ladijo, vrže jo ob skalovje, ob katerem se mora razbiti na kosce in potopiti na dno.

V svojem kraljestvu je povodnji mož mogočen gospodar in nikogar ne trpi poleg sebe. Ribam daje svoja povelja, katera morajo natanko zvrševati. Ubogati ga mora vse, karkoli se giblje v vodi, od male ribice do morskega volka, od pliskavice do velikanskega kita. Ako zapové ribi, da mora plavati iz tega morja v drugo, sluša ga na mig; ukaže li drugi, da spreminja ladijo v daljne dežele, izvrši se njegova volja. Karkoli ukaže, bodi si še tako težavno, izvršiti se mora natančno.

Dà, v njegovem kraljestvu vlada red, natančnost, poslušnost; nihče ne vprašaj: kdaj, kakó in zakaj!?

(Dalje sledi.)

Francozi v Kamniku.

Kam, kjer se izliva Nevljica v Bistrico in ob vznožji Starega gradú, stoji staroslavno a prijazno mestece Kamnik. Razprostira se večinoma ob desnem bregu Bistrice. Obmejeno je na vzhodnej in zahodnej strani z górami; v sredi njih pa si je divja reka Bistrica naredila pot. staremu gradu nasproti stoji osamljen hólmec — Mali grad — z razvalino in znamenito cerkvico. Na tem hólmci je lepa ravnica, od koder — kakor tudi iz Starega gradú — je prekrasen razgled na kamniške planine ter po širokem polji tjá do bele Ljubljane. Ob robu Malega gradú na strmej pečini je znamenita cerkvica, pod katere streho stojé tri cerkvice jedna vrhu druge. Proti zahodu na brdovem višku na Žalah stoji stolp, katerega so v 16. stoletiji Kamničani postavili, a malo višje cerkev s pokopališčem. Vrh drugega hriba nad pasijonskimi znamenji molí iz zelenih smrek ter nas vabi k sebi cerkvica „Kalvarija“. Mesto je zeló snažno, ima lepa poslopja ter je preskrbljeno v novejšem času z vodovodom, kakeršnega ima na Kranjskem samó mesto Ljubljana. Trgovina in obrt sta živahni ter povoljno napredujeti. V okolici pa so toplice, katere bi celó kakemu velikemu mestu delale čast in največja in jedina cesarska praharnica v Avstriji.

Oglejmo si sedaj z Žal ali Malega gradú kamniško okolico. Vsaeega ta razgled veselo iznenadi. Malokatero kranjsko mesto ima tako prijazno okolico, toliko lepih sprehajališč, toliko lepih izletov, toliko graščin in drugih posestev v bližini, kakor Kamnik. Proti severu vidimo na visočinah in ob vznožji gorá prijazne cerkvice, osobito cerkvici sv. Primoža in sv Petra, mimo katerih pelje pot na Malo in Veliko planino. Pod temi gorami teče bistra reka Bistrica, čista kakor ribje oko, krepilna kakor planinska zeljád in mrzla da ti vse ude prešine. Proti jugu razprostira se pa lepa raván z mnogimi graščinami, vasmí in posameznimi hišami. Sredi te ravnine pa hití Bistrica kakor planinska srna do svoje sestre Save. Ker Kamnik sluje ne samó zaradi svoje lepe lege, krasne okolice, nego tudi zaradi zdravega, čistega gorskega zraka, ni čuda, da leto na leto po več ptujcev, ne samó iz Ljubljane, temveč tudi iz daljnih krajev pride na vedrenje v ta prekrasen kraj naše lepe kranjske dežele.

Ker je v Kamniku praharnica in več drugih tovaren, ker so v okolici lepe priljubljene toplice, ker je toraj Kamnik priljubljeno letovišče, gradé sedaj do njega železnico, katera bode vže letos dodelana. Pred mestom Kamnikom so sezidali kolodvor. Ko so zidali klet, izkopali so veliko človeških kostij. To so bili namreč zadnji ostanki tū pokopanih Francozov. Izvestno vas bode zanimalo, dragi bralci, kdaj in kako so bili Francozi tu pokopani.

Za časa slavohlepnega in bojevitega francoskega cesarja Napoleona so pretresale krvave in dolgotrajne vojske vso Evropo. Tudi Avstrija je bila mnogokrat zapletena v te vojske. Isto tako je bilo tudi Kranjsko prizorišče mnogim krvavim bojem; tudi tu je našlo mnogo hrabrih Francozov svoj hladni grob. Ko so nekaj let gospodarili Francozi v našej deželi, vlačili so kranjske mladeniče v vojske v ptuje dežele, tako celó na Rusko, dokler jih niso Avstrijci prepodili.

Kakor Turki tako tudi Francozi niso skritega mesteca preveč nadlegovali. Kadar so prodirali v Štajersko, šli so vedno po dunajskej cesti preko Trojan. Pač

pa so zapirali tudi vjetre Francoze. V že 1797. l. bili so tu v meščanskej vojašnici zaprti francoški vjetniki. Tudi v poznejših vojskah so Francoze tu zapirali ter jih potem peljali proti Dunaju. V mekiinskem samostanu pa je bila bolnica. Ker je 1800. l. veliko število bolnikov naraslo, poslalo je deželno oblastvo frančiškana o. Kolumbijo in Jovijo kot tolažnika in spovednika v omenjeni samostan. Tudi o. frančiškani so vzprejemali ranjence ter jih lečili v frančiškanski suknarnici. Bilo je tu vedno nekaj avstrijskih vojakov, ki so nadlegovali Francoze. Kadar se je bližal sovražnik, dalo se je znamenje s topom, katerega so imeli v zaprškej graščini. Ko so Francozi zasedli Kranjsko, prišli so v večjem številu v Kamnik. Ostali so nekaj časa v ostrogu pred Kamnikom. Umrle svoje sobrate pokopavali so takoj pred ostrogom. Pozneje so stanovali v hišah ter bili proti meščanom prav uljudni. Le v verskem obziru so pobožni Kamničani težko shajali s Francozi. Francozi so namreč vpeljali več novostij, s katerimi se Kamničani niso mogli spriznatiti. Tako so oznanjevali poročence pred mestno hišo a ne na prižnici ter jih poročevali v mestnej hiši. Tudi so odpravili več praznikov, procesij in cerkvenih obredov. Ali Kamničani se niso dali motiti. Trdovratno so se držali svojih cerkvenih obredov. Te so namreč opravljali v frančiškanski cerkvi pri zaprtih vratih. Ko se je 1813. l. vojska zopet pričela, postavili so Francozi na vsak grič, v vsak zvonik svoje straže. Avstrijskim vojakom se je vender kmalu posrečilo pregnati Francoze proti Kranji. Glavni ostrog so imeli tam, kjer so ga imeli malo poprej Francozi. Tudi v mestu in v sosednih vaseh je bilo več vojakov. Bili so večinoma iz spodnjega Štajerskega doma ter sami narodni stražniki. Bili so tudi zeló pobožni. Na njih prošnjo je prišel v ostrog vsaki dan o. Aleksander Schrag maševat. Po Malej Šmarnici je prišlo zopet mnogo Francozov od Kranja proti Kamniku. Neki kmet iz cerkljanske fare je to novico hitro naznani straži na Gori. Straža je to naznaniila straži na Križi, ta ónej v Podgorji in ta zopet vojakom v Kamniku. Avstrijski vojaki so se takoj podali proti Francozom. Ti so v že zasedli Komendo, ali avstrijski vojaki so šli skozi Moste pri Kapljivasi ter prijeli sovražnika skoraj za hrbotom. Francozi, da-si so bili v večjem številu, umaknili so se kmalu proti Kranju. Vrnili so se še v večjem številu ter pripeljali s seboj tudi jeden top. Avstrijski vojaki so še o pravem času zvedeli, da se Francozi bližajo ter so v Mostah preko Pešate utrdili most. Navstal je hud boj, v katerem so bili ubiti štirje Francozi. Pokopali so jih za cerkvijo. Žerovčev skedenj v Mostah je še sedaj v steni na več krajin od kroglic prevrtan; ostrešje pa je od topove krogle razklano. Od avstrijskih vojakov je bil samó jeden ranen. Umaknili so se vender Francozom v Križ. Breznikov skedenj v Križi ima še danes tri luknje od francoskih krogel. Tudi druga poslopja so bila poškodovana, šipe v graščini vse zdrobljene in zid ves razpraskan. Ker so bili Francozi v mnogo večjem številu, bil je Kamnik v velikej nevarnosti. K sreči je prišlo isti popoludan avstrijskim vojakom več vojakov na pomoč iz Brda in Prevoj. Pripoveduje se tudi, da je šel poveljnik avstrijskih vojakov k Materi božej na Holmec molit. Prosil jo je pomoči ter položil svoj meč na oltar. Francozi so izgubili ves pogum, ker so videli v sredi avstrijskih vojakov prelepo ženo na belem konji s krasnim vencem na glavi. Bila je mendà sama Mati božja. V že se je mračilo, ko so podili naši Francoze proti Kranji. Kar je bilo krepkejih mož iz kamniške okolice pridružili so se cesarskim. Bežeči Francozi

so metali orožje od sebe, da je marsikdo po več pušek in mečev dobil v svoje roke. V znamenje hvaležnosti te zmage je podaril poveljnik avstrijskih vojakov cerkvi na Hôlmei srebrne svečnike.

Od tega časa ni bilo več Francozov na Kranjsko. Oo. frančiškani pa imajo od tega časa od cesarja, ker so se v francoskih vojskah tako postavno in pošteno obnašali, po 150 gld. na leto.

Ljudevit Stiasni.

Listje in cvetje.

Drobtine.

Umrl je v 4. dan
oktobra meseca v II.
Bistrici izborni rodo-
ljub, blag značaj in
vrl poštenjak gospod

Aleksander Ličan,
posestnik in trgovec,

ki je bil tudi našemu
listu prijatelj in podpornik. — Naj v miru
počiva in blag spomin mu bodi ohranen
tudi v našem listu.

—♦♦♦—

Pametnice.

(Zapisal Alojzij K. Sežunov.)

- * Nedolžno veselje je rajska gredica,
Kder raste kreposti premnoga cvetica.
- * Ne toži o roži če trnje imá!
Pomisli, kaj cvetje in duh nje veljá!
- * Dokler ti sile ni, vsak ti svetuje;
Kadar pa treba je, z ramo zmajuje.
- * Besede modrih mož,
So čaj zdravilnih rož.
- * Upanje nam shrambe napolnjuje,
Izkušnja pa pogosto izpraznuje.
- * Nesrečnemu o lastnej sreči ne govóri
In srečnemu nesreče svoje ne razkríj!
Nesrečnemu pomoč le dobro dé,
V sreči misli rad na bližnjega gorjé.
- * Obrekovanje škoduje trem ljudem:
Obrekovalcu, obrekovanemu in poslušalcu.

- * Prevzetnost je dostikrat zagrinjalo lastnih napak.
- * Kdor o pravem času govorí, mu drugič treba ni.
- * V vsakej kuhinji postavljajo burklje dru-
gače.
- * Kakeršni smo, sodi nas vsak,
Kar smo, sodi pa le Bog.
- * V jezi maščevati se — toliko je, kakor
o viharji po morji jadrati.
- * Jezdec ima konja, krepost pa srečo.
- * Človek je bil šesti dan ustvarjen, da bi
ne bil prevzeten; komar je bil dan poprej,
zato se človeku v obraz zaganja.
- * Če visoko luč držiš, ti veter jo upihne;
če pa z njo pri tleh čepiš, ti dete vá-njo
dihne.
- Srednja mera, prava mera.

—♦♦♦—

Nove knjige in listi.

* Nàrodne legende za slovensko mladino. Nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središči. II. zvezek. V Ptuij. Natisnil W. Blanke 1890. 8°. 42 str. — Trudoljubivi gosp. A. Kosi nabral je zopet za jeden zvezek takih narodnih legend, ki so primerne našej šolskej mladini, ter jih je izdal v II. zvezku. Tudi teh legend je povzetih največ iz našega lista „Vrteca.“ Ker je taka zbirka legend v posebnjej knjižici za slovensko mladino jako primerna, zatorej želimo, da bi naši ljudski učitelji delali na to, da bi se te legende v obilem številu razširile mej našo dobro slovensko mladino in povsod povlogen sad obrodile. (Cena drugemu zvezku je 20 kr.)

* J. Giontinijeva „Knjižnica za otroke.“ — Knjigotržnica J. Giontini-jeva in Ljubljani izdala

je 12 jako ličnih z barvanimi podobami ozaljšanih in za naše otrociče kako primernih knjižice na svetlo. Knjižice so izišle pod sledečimi naslovom:
 1) Ne vodi nas v izkušnjavo; 2) Otroci v gozdu;
 3) Jurijče in Zorka; 4) Lehkomiselna prijatelja;
 5) Božje oko bdí; 6) Ne bodi radovoden; 7) Ubožni Tonče; 8) Uboga družina; 9) Ivan Hromec; 10) Vihar na morji; 11) Mati in sin; 12) Soseda. — Za poskušnjo priobčili smo v denašnjem „Vrteci“ vsebino jedne take knjižice. Kakor se razvidi iz priobčene povestice, jezik je lep, gladek in čist ter povse lehkoumen za naše otroke. Podobice so tako lične in primerne, da si boljših niti želeti ne moremo. Ker je cena posamičnim zvezkom jako nizka, priporočamo te knjižice prav živo, da je kupujejo slovenski stariši svojim dobrim otrokom v pouk in zabavo. Cena knjižicam je po **6 kr.** zvezek.

—♦♦♦—
Rešitev rebusa in zabavne naloge v 10. „Vrtčevem“
 listu:

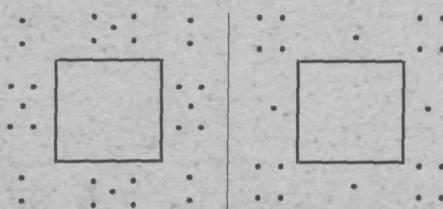
Rešitev rebusa:

*Povsod zatirani Slovan
 v trpljenje vedno je obsojen,
 zakaj li bil na svet je rojen?*

Prav so ga rešili: Gg. J. Inglič, naduč. v Idriji; Jos. Korošec, učit. v Škočiju; Ig. Merčina v Šmartnem ob Savin; A. Primožič v Sostrem; Iv. Rodič, učit. v Št. Jurji pod Kumom; G. Koželj, učit. v Št. Gothardu; Emil Sinko v Središči (Štir.);

Miroslav Treven, Fr. Aparnik, J. Medved, Jernej Pire in Filip Vidie v Idriji. — Albina Treven in Roz. Murnik v Idriji; Matilda Grilj na Savi pri Jesenicah; Ivana in Amalija Šket v Dramljah (Štir.); Milica Valentič na Općinah; Mici in Albina Perne in Mici Mavec v Tržiči.

Rešitev zabavne naloge:
 V prvem slučaji stali V drugem pa tako-le:
 so sodovi tako - le:

V vsakem slučaju našteješ ob vsakej strani po 9 sodov, a vendar jih je v prvem slučaju 28, v drugem pa samó 20.

Prav so jo rešili: Gg. J. Inglič, naduč. v Idriji; Teodor Weinhard, naduč. v Dornavi (Štir.); G. Koželj, uč. v Št. Gothardu; Silvin Hrašovec, stud. jur. v Gradeu; A. Trebšč, učit. v Otaležu; Emil Šinko v Središči; Mirosl. Treven, Jarnej Pire in Filip Vidie v Idriji; A. Vug, Fr. Dotzaver, Karol in Rihard Pestevšek in Roman Kocbeek v Slivnici (Štir.); Dragutin in Josipina Koderman v Frankolovem (Štir.).

—♦♦♦—
Rebus.
 (Priobčil F. Stegnar.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsakega meseca, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Napis: Upravnštvo „Vrtčeva“, mestni trg, štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.